

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE XIIe KAMER

A R R E S T

nr. 226.499 van 20 februari 2014

in de zaak A. 211.405/XII-7560

In zake: de CVBA AXIS ARCHITECTEN & INGENIEURS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Steven Menten en Elsbeth Loncke
kantoor houdend te 3600 Genk
Grotestraat 122
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de PROVINCIE VLAAMS-BRABANT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Michel van Dievoet
kantoor houdend te 1000 Brussel
Wolstraat 56
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 21 januari 2014, strekt tot de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van “de beslissing van de Deputatie van Vlaams-Brabant van 19.12.2013 waarbij beslist wordt de ‘uitvoering van de werken voor de heroriëntering van de Vinnehoeve, in het provinciedomein Het Vinne [...] te plaatsen bij de firma Lezze Architecten bvba”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting van 11 februari 2014 om 10.00 uur welke zitting is uitgesteld naar 14 februari 2014, om 10.00 uur.

Kamervoorzitter Dierk Verbiest heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Elsbeth Loncke, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Filip van Dievoet, die loco advocaat Michel van Dievoet verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Ines Martens heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De deputatie van de provincie Vlaams-Brabant beslist in haar vergadering van 26 september 2013 een opdracht uit te schrijven voor de aanstelling van een ontwerper voor de heroriëntering van de Vinnehoeve in het provinciedomein Het Vinne Zoutleeuw bij wijze van open offerteaanvraag.

Het betreft een opdracht voor de aanneming van diensten. De opdracht wordt geraamd op een bedrag van 41.322,31 euro, btw niet inbegrepen.

3.2. De opdracht wordt gepubliceerd in het Bulletin der Aanbestedingen van 1 oktober 2013.

3.3. De opdracht is onderworpen aan het bijzonder bestek IST-GEB-VIN-DO-13-30 “Aanstelling van een ontwerper voor de heroriëntatie van de Vinnehoeve”.

In het bestek worden twee gunningscriteria voorgeschreven
(bladzijden 12-13):

“ 1. Financieel criterium - kostprijs: (belangrijkheid 50%):
[...]
2. Schetsontwerp + visie (belangrijkheid 50%)
[...]”.

3.4. Op 6 november 2013 vindt een openingszitting plaats waaruit blijkt dat zes offertes werden ingediend:

1. cvba Axis Architecten + Ingenieurs
2. bvba Spectrum
3. bvba Architectenbureau Vanden Abeele
4. bvba Architectenbureau Avenir Architecten
5. bvba Antwerps Architecten Atelier
6. bvba Lezze Architecten

3.5. Op onbekende datum wordt een beoordelingsverslag opgesteld door een beoordelingsteam

3.6. In vergadering van 19 december 2013 beslist de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant de opdracht te gunnen aan de bvba Lezze Architecten. Deze beslissing luidt onder meer als volgt:

“[...]
Gunningscriteria
Er werden 2 specifieke gunningscriteria voorzien in het bestek
‘IST-GEB-VIN-DO-13-30’
1° Financieel criterium (50 punten)
2° Schetsontwerp en visie (50 punten)

De ingediende offertes van de geselecteerde inschrijvers werden op basis van de specifieke gunningscriteria ‘schetsontwerp en visie’ geanalyseerd en beoordeeld door het selectie- en beoordelingsteam bestaande uit Liesbet Cox (domeinbeheerder Het Vinne). Karen Huybrechts (diensthoofd gebouwen) en An Brouns (dienst gebouwen). Van elk ontwerp werden de sterke en de zwakke punten naast elkaar gezet. Het financieel criterium werd nagegaan op basis van de formule weergegeven in het bestek. Na grondige analyse van de verschillende offertes werden onderstaande punten toegekend:

Inschrijvers kwalitatieve selectiecriteria gunningscriteria totaal

Inschrijvers						
	samenstelling bureau	machtiging	referenties	financieel	schetsontwerp + visie	
Avenir	X	X	X	37	10	47
Lezze	X	X	X	26	36	62
Van den Abbeel en S��pulchre	X	X	X	38	12	50
Spectrum	X	X	X	45	2	47
Axis	X	X	X	46	15	61
AAA	X	X	X	50	10	60

De dienst gebouwen stelt dan ook voor om de inschrijver met de hoogst behaalde score en dus de meest voordelige regelmatig ingediende offerte aan te duiden voor deze dienstenopdracht, m.n. Lezze Architecten bvba, Noeveren 257a, 2850 Boom.

Lezze had volgens het beoordelingsteam het ontwerp dat het best de vooropgestelde doelstelling behaalde en dit door optimaal gebruik te maken van de aanwezige structuren waardoor het evenwicht binnen de vierkantshoeve bewaard bleef.

Waar nodig werd een wijziging of toevoeging aan de structuur aangebracht die de link met het omliggende terrein en de toegankelijkheid naar de bezoekers toe versterkt.

Door de bestaande structuur te herbestemmen verhoogt de realiseerbaarheid van het project binnen de bestaande budgettaire context.

Door enkel de kopstructuur van de vooraan liggende gebouwvleugel open te werken blijft het typische karakter behouden, maar vergroot de doorkijk naar de binnenkoer en wordt de interesse van de bezoeker gewekt.

Aanpalend aan de bestaande multifunctionele zaal wordt een bijkomend volume geplaatst dat moet toelaten de nodige faciliteiten te voorzien en door zijn grote glaspartij tevens de verbinding met de omliggende natuur vergroot. Het sterkste punt van dit ontwerp is vooral het behoud van het karakter van de originele hoeve.

De aangebrachte wijzigingen weten de hoeve in haar functionaliteit te verbeteren zonder het bestaande gebouw te willen overheersen.

Het optimale gebruik van de bestaande infrastructuur kadert binnen hun visie van duurzaamheid.

De vormgeving is bescheiden, maar hedendaags met respect voor het bestaande.

De firma Lezze Architecten bvba, Noeveren 257a, 2850 Boom is de inschrijver met de meest voordelige offerte en komt dus in aanmerking voor de uitvoering van deze opdracht.

De offertes blijven geldig voor een termijn van 120 kalenderdagen ingaande de dag na de zitting voor opening van de offertes dwz tot 5 maart 2014.

De dienst gebouwen stelt voor om An Brouns aan te duiden als leidend ambtenaar.

[...]
BESLUIT
[...]

Art. 2
de uitvoering van de werken te plaatsen bij de firma Lezze Architecten bvba, Noeveren 257a, 2850 Boom ingevolge haar meest voordelige regelmatige offerte van 6 november 2013 voor een bedrag van 57.475 euro (47.500 euro + 9.975 euro btw 21%)”;

Dit is de bestreden beslissing.

3.7. Bij brief van 6 januari 2014 wordt de verzoekende partij ervan op de hoogte gebracht dat haar offerte niet werd gekozen.

3.8. Op onbekende datum vraagt de verzoekende partij aan de verwerende partij blijkbaar de mededeling van het gunningsverslag.

Vervolgens wordt haar het analyseverslag van het beoordelingsteam bezorgd, waarin enkel de beoordeling van de offerte van de verzoekende partij en van de gekozen inschrijver leesbaar gelaten wordt.

IV. De schorsingsvoorwaarden

4.1. Overeenkomstig artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden besloten onder de drievoudige voorwaarde dat uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is, dat ernstige middelen worden aangevoerd die de nietigverklaring van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

4.2. Te dezen is evenwel de wet van 17 juni 2013 ‘betreffende de motivering, de informatie en de rechtsmiddelen inzake overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten’ van toepassing.

Luidens artikel 15, eerste lid, van de voornoemde wet van 17 juni 2013 is voor de schorsing van de thans bestreden beslissing het bewijs van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel niet vereist.

Anderzijds verplicht artikel 15, tweede lid, de verzoekende partij tot het instellen van de vordering tot schorsing volgens een procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid.

Er dient te dezen dan ook enkel nog te worden onderzocht of ernstige middelen worden aangevoerd die de nietigverklaring van de bestreden beslissing kunnen verantwoorden.

V. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting

5. De verzoekende partij voert de schending aan van artikel 5 en 25, eerste en tweede lid en artikel 25, *in fine* van de wet van 15 juni 2006 ‘overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten’ en van het beginsel *patere legem quam ipse fecisti*.

Zij acht deze rechtsnormen geschonden:

“Doordat de bestreden beslissing de offertes wat betreft het tweede gunningscriterium (m.n. schetsontwerp + visie (belangrijkheid 50%)) beoordeelt aan de hand van subcriteria die niet gespecificeerd werden in het bestek (laat staan dat hieraan een weging werd toegekend); indien de verzoekende partij op voorhand kennis had gehad van deze subcriteria en hun weging, had zij haar offerte anders opgesteld;

Terwijl alle gunningscriteria en subcriteria, evenals hun weging, opgenomen moeten worden in de aankondiging van de opdracht of in een ander opdrachtdocument opdat de inschrijvers op een transparante wijze deze criteria kunnen inschatten en hun offerte hierop kunnen enten”.

Beoordeling

6. Het op de opdracht toepasselijke bijzonder bestek omschrijft de volgende gunningscriteria:

“1. Financieel criterium - kostprijs: (belangrijkheid 50%):

Het totale bedrag van de erelonen, berekend aan de hand van de door de inschrijver opgegeven percentages op de geraamde kostprijs van het project.

[...]

3. Schetsontwerp + visie (belangrijkheid 50%)

De inschrijver zal een nota en ontwerpschetsen bijvoegen waarin hij zijn visie (in voorbereidingsfase) verwerkt én argumenteert over de bouwkundige en technische uitrustingen (wijze van funderingen, uitgraven, verwarmen, indelen, organogram,...) en de constructieve benadering van de uitbreidingen/funderingen en de opbouw.

Een summiere kostprijsraming per onderdeel zal bijgevoegd worden.

Iedere technische inrichting zal een optimaal comfort bieden tegen een lage prijs.

(max. 2 blz)”.

Voorts wordt in het bestek, onder de beschrijving van de opdracht aangegeven:

“De opdrachtformulering van de opdrachtgever wordt uiteengezet in het projectdossier en maakt integraal deel uit van het bestek. Het projectdossier omvat o.a.: de projectdefinitie die inzicht verschaft in de ambitie en de verwachtingen van de opdrachtgever, het programma van eisen, ...”.

In de projectdefinitie luidt het:

“Deze opdracht is een dienstenopdracht voor het maken van een ontwerp, de plannen en de aanbestedingsdocumenten en de opvolging van werken. De inschrijver zal rationeel, creatief en functioneel zoeken naar de meest verantwoorde oplossing voor het (her-)inrichten van de Vinnehoeve.

De opdracht omvat het herschikken en herorganiseren van bepaalde functies en ruimten in de Vinnehoeve. Het onthaal bevindt zich momenteel bij de inkom van de tentoonstellingsruimte. Doordat de huidige gebouwen opgebouwd zijn rond een rechthoekige binnenkoer wordt een trechtersvormige ingang gevormd. Dit wordt door veel mensen ervaren als ‘niet publiek toegankelijk’ zodat zij info gaan vragen in de bistro.

Vooraf tijdens het hoogseizoen is er nood aan een laagdrempelig, toegankelijk en visueel goed zichtbaar infopunt. Dit moet centraal opgesteld worden zonder de speeltuin of het terras van de bistro in te perken. Het meest voor de hand liggend lijkt de huidige berging van de bistro.

Een tweede luik in deze ontwerpopdracht is het vernieuwen van de multifunctionele zaal. De zaal is nu verouderd, heeft een slechte akoestiek en verlichting en is niet voorzien van moderne technieken voor projectie en internetgebruik. Het is wenselijk om deze zaal uit te breiden (in de breedte) en een open zicht te creëren op het binnenmeer.

De heraanleg en herinrichting van de binnenkoer is het derde luik van de opdracht”.

Voorts wordt daarin bij de verwachtingen en ambities onder meer het volgende weergegeven:

“Transparant en toegankelijk

Een laagdrempelig en toegankelijk gebouw is een prioriteit voor de Provincie Vlaams-Brabant. Het spreekt voor zich dat het gebouw voldoet aan de nieuwe wetgeving rond toegankelijkheid. Het infopunt moet uitnodigend zijn voor voorbijgangers en het mag een frisse, jonge uitstraling hebben. Het provinciehuis van Vlaams-Brabant profileert zich als een open en transparant huis voor zijn gebruikers en voor zijn omgeving. In dezelfde lijn willen we voor deze verbouwing open en ruimtelijke structuren, interactief met de omgeving.

Regelgeving betreffende toegankelijkheid

De gebouwen moeten vanzelfsprekend beantwoorden aan de nieuwe Stedenbouwkundige verordening betreffende toegankelijkheid...

Duurzaamheid

Voor de Provincie is duurzaamheid een globaal uitgangspunt. Het behoedzaam omgaan met ruimte, zuinig omgaan met energie, water en andere grondstoffen in de meest ruimte betekenis. Het streefdoel is dan ook een laagenergiegebouw.

Zichten en panorama's

De gebouwen blokkeren voor de bezoekers het panorama over het binnenmeer. De ontwerper zal hier maximaal mee rekening houden en indien mogelijk het zicht op het meer opentrekken naar de binnenkoer. Bijvoorbeeld door met veel glas te werken in de polyvalente zaal”.

7. Op de beoordelingsfiche opgesteld door het beoordelingsteam, waarnaar in de bestreden beslissing wordt verwezen en waarvan de toegekende puntenscores in de bestreden beslissing worden overgenomen en die gedeeltelijk werd meegedeeld aan de verzoekende partij, wordt ten aanzien van de offerte van de verzoekende partij bij de beoordeling van het tweede gunningscriterium

“schetsontwerp en visie” een puntenscore van 15/50 vermeld met volgende motivering:

- “ - er werd een link gemaakt tussen de binnenkoer en het meer, maar deze is niet krachtig genoeg
- de beglazing aan het infopunt trekt het zicht op de binnenkoer open
- er werd een duidelijke raming opgesteld
- het programma voor de binnenkoer is te druk waardoor het geheel gefragmenteerd wordt en een duidelijk concept afwezig lijkt
- de link met de omliggende natuur is niet geslaagd: rietveldbeplanting vs moestuin
- vormgeving: zowel de binnenkoer als de nieuwe volumes kunnen serener zodat zij niet in concurrentie gaan met het hoofdgebouw”.

Ten aanzien van de beoordeling van de offerte van de gekozen inschrijver wordt voor het betrokken criterium een puntenscore van 36/50 vermeld met de motivering:

- “ - vormgeving: bescheiden, hedendaags en met respect voor het bestaande
- de voorgestelde typologie past perfect in de ruimtelijke context
- uitgangspunt is het duurzaamheidsaspect waardoor er maximaal gebruik gemaakt werd van de bestaande gebouwen
- de polyvalente zaal en het infopunt kunnen uitgevoerd worden binnen het budget
- er is een visuele link naar het meer vanuit de polyvalente zaal die in het ontwerp nog op een eenvoudige manier verstrekt kan worden
- er werd weinig meerwaarde gecreëerd voor de binnenkoer”.

8. Op het eerste gezicht lijken de beoordelingselementen die in het beoordelingsverslag naar voor gebracht worden, zich niet voor te doen als subcriteria. Een gunningscriterium -ook een subgunningscriterium- is een beoordelingsnorm, een toetssteen, een kenmerk waaraan wordt afgemeten. Opdat daarvan sprake kan zijn, lijkt het te moeten gaan om een vooraf bedacht gegeven waarmee de inschrijvingen min of meer stelselmatig worden vergeleken.

9. Te dezen lijkt de analysefiche van de offertes voor het tweede gunningscriterium verschillende beoordelingselementen te bevatten, maar er wordt slechts een globale score toegekend per inschrijver. Zoals de verzoekende partij ook zelf aangeeft in de toelichting bij het middel, worden niet dezelfde elementen vermeld bij de beoordeling van haar offerte als bij de beoordeling van de offerte

van de gekozen inschrijver. Het gaat aldus niet om een systematische en puntsgewijze beoordeling van de offertes aan elk van deze elementen, noch lijken de offertes aan de hand van deze elementen afzonderlijk te worden gewaardeerd. Dit lijkt er precies op te wijzen dat het louter gaat om het weergeven van gunstige en minder gunstige elementen eigen aan elke offerte, die de verkregen globale score voor het tweede gunningscriterium moeten verantwoorden. Een onderscheid moet worden gemaakt tussen het toevoegen van nieuwe criteria of subcriteria, dan wel het opgeven van motieven waarom de offerte van de ene inschrijver beter wordt bevonden dan de offerte van de andere wat betreft de visie en het schetsontwerp.

10. De verzoekende partij maakt voorts niet aannemelijk dat de vermelde gunstige en minder gunstige elementen die eigen zijn aan de betrokken offerte geen verband houden met de beoordeling van het schetsontwerp en de visie zoals bepaald in het tweede gunningscriterium. De kenmerken van elke offerte die als gunstig of minder gunstig werden beoordeeld, lijken op het eerste gezicht verband te houden met de in de projectdefinitie vooropgestelde verwachtingen en ambities en programma-eisen (bladzijde 7 en volgende van de projectdefinitie), betrokken op de drie hoofdonderdelen van het ontwerp, namelijk het infopunt, de multifunctionele zaal en de binnenkoer.

Wat de beoordeling betreft van de link tussen het meer en de binnenkoer, de beglazing van het infopunt en de link met de omliggende natuur kan onder meer worden verwezen naar de verwachtingen inzake transparantie en toegankelijkheid van het ontwerp waar in de projectdefinitie wordt vermeld dat open en ruimtelijke structuren gewenst zijn, interactief met de omgeving, alsook naar de verwachtingen inzake zichten en panorama's waar wordt vermeld dat de ontwerper er maximaal rekening moet mee houden het zicht op het meer open te trekken naar de binnenkoer. Wat de beoordeling betreft van de binnenkoer die als te gefragmenteerd wordt beoordeeld in de offerte van de verzoekende partij, kan onder meer worden verwezen naar de programma-eisen voor de binnenkoer waar wordt gesteld dat de binnenkoer dient te worden heraangelegd zodat de ruimte zich beter leent voor evenementen en feestelijkheden.

De verzoekende partij maakt vervolgens ook niet aannemelijk dat zij haar offerte anders zou hebben opgesteld mocht zij kennis hebben gehad van deze beoordelingselementen. Het gegeven dat een eigenschap van het ontwerp van de gekozen inschrijver, namelijk het maximaal gebruik van de bestaande gebouwen, als bijzonder positief wordt beoordeeld, terwijl deze eigenschap niet expliciet als een vereiste in het bestek was opgenomen, doet daaraan niets af. Het lijkt niet, omdat het behoud van de gebouwen niet uitdrukkelijk vereist werd in het bestek, dat in het kader van de beoordeling van de kwaliteit van het ontwerp vanuit bijvoorbeeld duurzaamheidsoverwegingen of inpassing in de omgeving, zoals vermeld in de ambities in de projectdefinitie, geen hogere waardering mag worden toegekend aan een ontwerp dat dit behoud voorstelt.

11. Voorts lijkt de verzoekende partij ook niet te kunnen worden gevolgd waar zij in de toelichting bij het middel doet gelden dat de beoordeling van het tweede gunningscriterium beperkt diende te zijn tot een beoordeling van de voorgestelde wijze van funderingen, uitgraven, verwarmen, indelen, organogram, de constructieve benadering van de uitbreidingen/funderingen en de opbouw en de summiere kostprijsraming. Er wordt in de omschrijving van het tweede gunningscriterium in het bestek immers ook uitdrukkelijk aangegeven dat de inschrijver een nota en ontwerpschetsen dient bij te voegen waarin hij zijn visie verwerkt. Het lijkt dan ook eerder in de lijn van de verwachtingen te liggen voor de inschrijvers dat de visie van het ontwerp ook zou worden beoordeeld mede aan de hand van de verwachtingen en ambities vermeld in de bij het bestek gevoegde projectdefinitie. Het betreft te dezen overigens ook een offerteaanvraag voor een architecturaal ontwerp waarbij niet lijkt te moeten worden verwacht dat in het bestek een minutieus opgestelde lijst van vereisten zou zijn opgenomen zodat in wezen geen ruimte meer zou overblijven voor de creativiteit van de ontwerpers.

12. Aldus lijkt geen schending aangetoond van het beginsel *patere legem quam ipse fecisti*, nu geen besteksbepaling geschonden lijkt. Evenmin is aldus schending aangetoond van de in het middel vermelde bepalingen van de wet van 15 juni 2006, die de gelijke behandeling opleggen van de inschrijvers (artikel 5) en de aanbestedende overheid ertoe verplichten rekening te houden met de gunningscriteria (artikel 25).

13. Het eerste middel is niet ernstig.

B. Tweede middel

Uiteenzetting

14. De verzoekende partij voert de schending aan van de artikelen 5 en 25, tweede lid, van de voornoemde wet van 15 juni 2006, van het zorgvuldigheidsbeginsel en van het beginsel *patere legem quam ipse fecisti*.

Zij acht deze rechtsnormen geschonden:

“Doordat het tweede gunningscriterium (m.n. schetsontwerp + visie (belangrijkheid 50%)) in het bestek zo is omschreven dat het onduidelijk is welke concrete aspecten van de offerte juist beoordeeld zullen worden in het gunningsverslag; indien de verzoekende partij hierover op voorhand duidelijkheid had gekregen, had zij haar offerte anders opgesteld;

Terwijl elk gunningscriterium op transparante wijze moet worden opgesteld en een objectieve vergelijking van de ingediende offertes moet mogelijk maken”.

Beoordeling

15. Met de verwerende partij lijkt te dezen te kunnen worden vastgesteld dat gelet op de omschrijving van het gunningscriterium “schetsontwerp + visie” in het bestek, en op de projectdefinitie die bij het bestek was gevoegd, met weergave van de verwachtingen en ambities en de programma-eisen, die een nadere invulling geven aan wat verwacht wordt, het tweede gunningscriterium een voldoende duidelijke inhoud heeft. Hoewel dit in het gunningscriterium als zodanig niet uitdrukkelijk wordt verwoord, laat het zich verstaan dat de kwaliteit van het schetsontwerp en de visie zouden worden beoordeeld mede in het licht van de verwachtingen inzake transparantie en toegankelijkheid, duurzaamheid, en kwaliteit van de zichten en panorama’s zoals verwoord in de projectdefinitie die bij het bestek was gevoegd. Ook hier maakt de verzoekende partij niet aannemelijk dat zij haar offerte anders zou hebben opgesteld mocht zij kennis hebben gehad van deze beoordelingselementen.

16. Het is voorts niet omdat de aanbestedende overheid er zich in de opdrachtdocumenten toe beperkt heeft te stellen dat de binnenkoer heraangelegd diende te worden zodat deze zich zou lenen voor evenementen en feestelijkheden, dat de aanbestedende overheid bij de beoordeling van een concreet concept voor deze binnenkoer niet van oordeel mag zijn dat het te druk en gefragmenteerd is waardoor het zich minder leent voor het vooropgestelde doel. Op het eerste gezicht lijkt in ieder geval met de verwerende partij te kunnen worden vastgesteld dat in het door de verzoekende partij voorgestelde ontwerp, er in een privé gedeelte, zitkuil en educatieve zone met moestuin, kruidtuin en vlintertuin wordt voorzien zodat een beoordeling dat de indeling van de binnenkoer gefragmenteerd en druk is, het in het middel geschonden geachte zorgvuldigheidsbeginsel niet lijkt te schenden.

Er mag van de aanbestedende overheid niet worden geëist dat zij zelf reeds in detail aangeeft hoe het concept er dient uit te zien opdat het positief gewaardeerd wordt. Hetzelfde geldt voor de link met de natuur. Er valt op het eerste gezicht niet in te zien waarom de overheid dergelijke gegevens niet in overweging zou mogen nemen bij de beoordeling van een schetsontwerp voor een hoevecomplex in een natuur-recreatiedomein temeer daar bij de verwachtingen in de projectdefinitie wordt vermeld dat men voor de verbouwing “open en ruimtelijke structuren” wenst, “interactief met de omgeving”.

17. Het tweede middel is niet ernstig.

C. Derde middel

Uiteenzetting

18. De verzoekende partij voert de schending aan van de artikel 5 en 25, tweede lid, van de voornoemde wet van 15 juni 2006, alsook van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Zij acht deze rechtsnormen geschonden:

“Doordat het gunningsverslag het tweede gunningscriterium (m.n. schetsontwerp + visie (belangrijkheid 50%)) niet op dezelfde wijze aftoetst aan de offerte van Lezze bvba als aan de offerte van de verzoekende partij zodat er geen uniforme toepassing van het tweede gunningscriterium op deze offertes is gebeurd;

Terwijl alle inschrijvers op eenzelfde overheidsopdracht op gelijke wijze behandeld moeten worden, wat inhoudt dat de gunningscriteria op elke offerte op dezelfde manier moeten toegepast worden en terwijl elk gunningscriterium moet leiden tot een objectieve vergelijking van de ingediende offertes”.

Beoordeling

19. Zoals aangegeven bij de bespreking van het eerste middel lijken de beoordelingselementen die in het beoordelingsverslag naar voor gebracht worden, zich op het eerste gezicht niet voor te doen als subcriteria maar lijken zij eerder positieve en negatieve punten van elke offerte op zich, en geen vooraf bedachte gegevens waaraan elke offerte systematisch werd getoetst. Bijgevolg zijn de elementen die voor iedere offerte naar voor worden gehaald niet identiek voor de verschillende offertes nu precies de minpunten en pluspunten verschillen van offerte tot offerte.

Hieruit lijkt dan ook op zichzelf geenszins te kunnen worden afgeleid dat de aanbestedende overheid niet op uniforme wijze de diverse offertes zou hebben beoordeeld op grond van de kwaliteit van het schetsontwerp en de visie zoals aangekondigd in het tweede gunningscriterium in het bestek.

Een onderscheid moet immers worden gemaakt tussen het toevoegen van nieuwe criteria of subcriteria, dan wel het opgeven van motieven waarom de offerte van de ene inschrijver beter wordt bevonden dan de offerte van de andere, te dezen wat betreft de visie en het schetsontwerp.

Het derde middel is niet ernstig.

D. Vierde middel

Uiteenzetting

20. De verzoekende partij voert de schending aan van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’ *juncto* de artikelen 5 en 25, tweede lid, van de voornoemde wet van 15 juni 2006.

Zij acht deze bepalingen geschonden:

“Doordat het gunningsverslag in heel vage bewoordingen de offerte van De bvba Lezze en de verzoekende partij aan het tweede gunningscriterium (m.n. schetsontwerp + visie (belangrijkheid 50%)) toetst;

terwijl elke individuele bestuurshandeling afdoende gemotiveerd moet zijn zodat de rechtsonderhorige in staat is om te begrijpen waarom het bestuur een bepaalde beslissing neemt en terwijl elk gunningscriterium moet leiden tot een objectieve vergelijking van de ingediende offertes”.

Beoordeling

21. Teneinde te voldoen aan de formelemotiveringsplicht die de verzoekende partij te dezen afleidt uit de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’, moet de bestreden beslissing in de motivering de juridische en feitelijke overwegingen vermelden die aan die beslissing ten grondslag liggen. Die motivering moet afdoende zijn ten einde een belanghebbende in staat te stellen terdege te oordelen of het zin heeft zich tegen de beslissing te verweren met de middelen die het recht hem ter beschikking stelt.

22. De verzoekende partij toont niet aan waarom zij niet in de mogelijkheid was om, op grond van de bestreden beslissing en het bijhorende analyseverslag, waarvan zij in ieder geval kennis kreeg vóór het indienen van het verzoekschrift, de gunningsbeslissing met kennis van zaken te betwisten zodat voldaan lijkt aan de formelemotiveringsplicht, minstens aan de *ratio legis* ervan.

Immers in de bestreden beslissing, samengenomen met het analyseverslag, geeft de aanbestedende overheid de diverse punten aan op grond waarvan zij aan de offerte van de gekozen inschrijver de voorkeur gaf boven die van de verzoekende partij, door de opgave van de plus en minpunten van de offertes waarbij duidelijk blijkt dat de gekozen inschrijver meer pluspunten heeft.

Dat voldaan is aan de formelemotiveringsverplichting lijkt ook uit de andere middelen te kunnen worden afgeleid, waarin de verzoekende partij juist de motivering betwist.

23. Voorts lijkt te kunnen worden vastgesteld dat bij de beoordeling van de offertes termen uit de architectuur gebruikt worden, waarmee de verzoekende partij geacht mag worden vertrouwd te zijn en deze te hebben kunnen begrijpen.

De verzoekende partij kan aldus niet worden gevolgd waar zij in de toelichting bij het middel doet gelden dat het niet duidelijk is wat bedoeld wordt met de motivering dat de link in haar offerte gemaakt tussen de binnenkoer en het meer niet krachtig genoeg is, met de overweging dat een duidelijk concept ontbreekt, met de opmerking dat de binnenkoer te druk en gefragmenteerd is, dat de link tussen de moestuin en de rietveldbeplanting in de omgeving niet geslaagd is, dat de volumes serener kunnen zodat zij niet in concurrentie gaan met het hoofdgebouw, waardoor de motiveringsplicht zou zijn geschonden. Een dergelijke motivering lijkt de verzoekende partij daarentegen voldoende in staat te stellen met kennis van zaken te beoordelen of het zin heeft zich tegen de beslissing te verweren. De verzoekende partij onderneemt ook geen enkele poging deze vaststellingen door het bestuur aan kritiek te onderwerpen. Hetzelfde geldt overigens voor de motivering met betrekking tot de offerte van de gekozen inschrijver.

24. Het vierde middel is niet ernstig.

E. Vijfde middel

Uiteenzetting

25. De verzoekende partij voert de schending aan van de artikelen 2 en 3 van de voornoemde wet van 29 juli 1991, de artikelen 5 en 25, tweede lid, van de voornoemde wet van 15 juni 2006 en van het redelijkheidsbeginsel.

Zij acht deze rechtsnormen geschonden:

“Doordat de bestreden beslissing en het gunningsverslag besluiten om op basis van een niet-afdoende motivering (zie vierde middel) en een niet-objectieve vergelijking (zie derde en vierde middel) en zonder enige mededeling van beoordelingsmethodiek dienaangaande (zie tweede middel) aan De bvba Lezze 36/50 punten toe te kennen voor het tweede gunningscriterium en aan de verzoekende partij slechts 15/50;

Terwijl geen enkele bestuurshandeling onredelijk mag zijn”.

Beoordeling

26. Zoals uit de bespreking van de vorige middelen is gebleken, werd bij de beoordeling van de offertes met betrekking tot het tweede gunningscriterium een globale beoordeling van het schetsontwerp en de visie uitgevoerd door het beoordelingsteam, met weergave van de positieve en de negatieve punten van de betreffende offerte waarna een globale score werd toegekend. De verzoekende partij toont niet aan dat een dergelijke beoordelingsmethodiek te dezen niet rechtmatig zou zijn. Zij toont op het eerste gezicht evenmin aan dat de gehanteerde beoordelingsmethodiek in het kader van de voorliggende opdracht niet zou hebben geleid tot gunning aan de voordeligste regelmatige inschrijver.

Voorts geeft de verzoekende partij op geen enkele wijze aan waarom de motivering opgenomen in de bestreden beslissing en in het analyseverslag inhoudelijk onjuist zou zijn. Zij onderneemt zelfs geen enkele poging om deze motivering te weerleggen, noch wat betreft de beoordeling van de offerte van de gekozen inschrijver, noch wat betreft de beoordeling van haar eigen

offerte, maar beperkt zich ertoe te stellen dat de motivering vaag is. Deze laatste kritiek kan niet worden bijgevalen zoals gebleken is uit de bespreking van het vierde middel.

In de bestreden beslissing wordt in elk geval op vrij uitvoerige wijze aangegeven waarom aan de offerte van de gekozen inschrijver voor het schetsontwerp een score van 36 punten wordt toegekend, en wel als volgt:

“Lezze had volgens het beoordelingsteam het ontwerp dat het best de vooropgestelde doelstelling behaalde en dit door optimaal gebruik te maken van de aanwezige structuren waardoor het evenwicht binnen de vierkantshoeve bewaard bleef.

Waar nodig werd een wijziging of toevoeging aan de structuur aangebracht die de link met het omliggende terrein en de toegankelijkheid naar de bezoekers toe versterkt.

Door de bestaande structuur te herbestemmen verhoogt de realiseerbaarheid van het project binnen de bestaande budgettaire context.

Door enkel de kopstructuur van de vooraan liggende gebouwvleugel open te werken blijkt het typische karakter behouden, maar vergroot de doorkijk naar de binnenkoer en wordt de interesse van de bezoeker gewekt.

Aanpalend aan de bestaan de multifunctionele zaal wordt een bijkomend volume geplaatst dat moet toelaten de nodige faciliteiten te voorzien en door zijn grote glaspartij tevens de verbinding met de omliggende natuur vergroot.

Het sterkste punt van dit ontwerp is vooral het [behoud] van het karakter van de originele hoeve.

De aangebracht wijzigingen weten de hoeve in haar functionaliteit te verbeteren zonder het bestaande gebouw te willen overheersen.

Het optimale gebruik van de bestaande infrastructuur kadert vinnen hun visie van duurzaamheid.

De vormgeving is bescheiden, maar hedendaags met respect voor het bestaande”.

Voorts kan ook worden verwezen naar de beoordeling van de beide offertes in het analyseverslag van het beoordelingsteam.

Met de verwerende partij lijkt te kunnen worden vastgesteld dat er ten aanzien van de offerte van de gekozen inschrijver slechts één minpunt werd opgemerkt, namelijk dat er weinig meerwaarde werd gecreëerd ten aanzien van de binnenkoer en werden anderzijds een heel aantal positieve punten opgemerkt, meer

bepaald de bescheiden en hedendaagse vormgeving, de typologie die past in de ruimtelijke context, de mogelijkheid om de werken uit te voeren binnen het budget, de aanwezigheid van een visuele link vanuit de polyvalente zaal naar het meer, het behoud van de bestaande gebouwen wat vanuit duurzaamheidsperspectief positief werd bevonden. Bij de offerte van de verzoekende partij werd echter opgemerkt dat de binnenkoer te druk en gefragmenteerd was, dat daaromtrent een duidelijk concept ontbrak, dat de link tussen de binnenkoer en het meer niet krachtig genoeg was, dat de link met de omliggende natuur niet geslaagd was, dat de binnenkoer en de nieuwe volumes niet sereen genoeg waren en teveel in concurrentie gaan met het hoofdgebouw. De duidelijke raming en de beglazing van het infopunt werden wel positief bevonden.

Er lijkt dan ook een duidelijk onderscheid te bestaan tussen de waardering van de beide offertes, waarbij de offerte van de gekozen inschrijver veel positiever werd beoordeeld dan de offerte van de verzoekende partij. De verzoekende partij maakt niet aannemelijk dat dit onderscheid in waardering onmogelijk kon leiden tot een puntenverschil van 21 punten, te meer omdat de verzoekende partij zoals gezegd op geen enkele wijze aantoont dat de beoordeling van de pluspunten en de minpunten inhoudelijk onjuist zou zijn.

Mede gelet op de omstandigheden van deze zaak, waarbij het niet gaat om de beoordeling van een fysiek product maar van een architecturaal ontwerp waarbij een zekere subjectiviteit bij de beoordeling niet uit te sluiten valt, lijkt aldus op het eerste gezicht te kunnen worden aangenomen dat de bestreden beslissing geen motiveringsverplichting schendt, noch de perken van de redelijkheid overschrijdt, omdat ze wel degelijk aangeeft wat de relatieve voordelen van de offerte van de gekozen inschrijver zijn met betrekking tot het gevraagde schetsontwerp en de visie in vergelijking met de offerte van de verzoekende partij en hoe dit tot een betere beoordeling van de offerte van de gekozen inschrijver leidt voor het tweede gunningscriterium.

Het vijfde middel is niet ernstig.

VI. Besluit

27. Geen van de middelen is ernstig gebleken. De vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid dient dan ook te worden verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State verworpt de vordering.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 20 februari 2014, door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Dierk Verbiest,	kamervoorzitter,
bijgestaan door	
Frank Bontinck,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Frank Bontinck

Dierk Verbiest